

musí býti právě tak bezpečný, jako projev výslovný. Jakmile lze chování se smluvní strany vyložit i jinak, než jako projev vůle určitého obsahu, nelze již použítí § 863 obč. zák. Mlčení není o sobě ani souhlasem ani odporem, ale nabývá významu projevu vůle, když z provázejících okolností a z výkladu podle zásad poctivosti a víry nelze o tom pochybovati, že smluvník dává najevo souhlas určitého obsahu. V souzeném případě bylo lze z pasivního chování se pronajímatelů v letech 1925 až 1929 vyvoditi projev vůle jen potud, že netrvali v té době na smluvním ustanovení a že souhlasili, pokud neodporovali, ale nelze z toho vyvoditi projev vůle i do budoucnosti, projev vůle ustoupiti vůbec od smluvního ustanovení. Z toho, že žalobcové v době od roku 1925 do 1929 věděli, že má žalovaná podnájemníky a že jí to mlčky trpěli, nelze tudíž usuzovati na to, že se tím vzdali svých práv pro ně z oběžníku z 12. října 1925 smluvně vyplývajících. Také další prokázané jednání žalobců v roce 1929, kdy žalovanou v květnu aneb červnu výslovně na to upozornili, že nemá dovolení k tomu, aby měla podnájemníky, což bylo i v dopise Dr. F-a zaslaném žalované před 24. červencem 1929 zdůrazněno, nasvědčuje zřejmě tomu, že potřebné svolení k žádání bytu žalovanou do podnájmu nebylo též pro budoucnost nahrazeno svolením uděleným činy konkludentními na straně žalobců, tudíž mlčky. Nevykoná-li majitel domu právo smluvně mu patřící ihned, jakmile se o protismluvním dání bytu do podnájmu dozví, nelze v tom spatřovati již změnu platného smluvního ujednání. Tím, že žalovaná přijala bez předchozího svolení nové podnájemníky, bydlící u ní v době vydání rozsudku soudu prvé stolice jen rok, porušila platnou úmluvu a jest povinna uvésti vše do stavu vyhovujícího smlouvě. Jest tudíž žalobní nárok opodstatněn.

Čís. 12124.

»Nouzí« podle § 154 obč. zák. jest stav, v němž se postiženému nedostává z vlastních prostředků slušné výživy. Při zkoumání otázky, zda jsou tu předpoklady § 154 obč. zák., není zapotřebí zevrubně a do nejmenších podrobností zjišťovati výdělkové, majetkové a osobní poměry rodičů.

Ustanovením § 1327 obč. zák. nebyla odstraněna všeobecná zásada § 1295 obč. zák. Záleží na tom, jakou náhradu poškozený žádá, zda žádá náhradu výdajů, či náhradu toho, co mu smrtí jiné osoby ušlo. V tomto případě platí předpis § 1327 obč. zák., jenž ustanovuje, co jest nahraditi pozůstalým. Podle § 1327 obč. zák. jest vyloučen nárok na náhradu za újmu, jež nastala pozůstalým osobám odpadnutím neplacené pracovní síly v domácnosti, ať již práce byly konány na podkladě smluvním, či dobrovolně z morálních podnětů.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1932, Rv II 180/31.)

Žalobcův syn byl usmrcen při práci na úpravě cesty žalované obce. Žalobu o náhradu škody opíral žalobce o to, že mu syn odevzdával celý svůj výdělek a mimo to, že mu konal nutné práce v hospodářství. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů :

Vadnost řízení vytýká dovolatel odvolacímu soudu proto, že nebyl proveden důkaz znalci z oboru hospodářství o tom, že nepatrný majetek jeho manželky, jehož hodnota jest vyčerpána dluhy na něm vážnoucími, nestačí na výživu žalobcovy desetičlenné rodiny a že byl tudíž nucen i on i usmrčený jeho syn vypomáhati nádenickou prací, a dále proto, že úmrtím syna pozbyl bezplatné pracovní síly, jež mu pomáhala živiti rodinu, čímž prý utrpěl ztrátu nejméně 200 Kč měsíčně. Odvolací soud převzal zjištění prvního soudu, že žalobcova manželka jest majitelkou domkařské usedlosti s pozemky ve výměře 32 měřic, zatížené knihovními dluhy jen do výše 3.800 Kč a výměnkem rodičů; že má žalobce pro sebe podle notářského spisu ze dne 31. ledna 1922 na nemovitosti své manželky zajištěnu doživotní bezplatnou výměnu pozůstávající v právu bydlení a stravování společně s nastupitelkou v domě s povinností nastupitelčinou žalobce podle potřeby též šatiti a ošetřovati a přiměřený pohřeb mu vystrojiti; že tato výměna přechází v případě, že by žalobce s nastupitelkou nebo s jejími právními nástupci společně bydlet i se stravovati nechtěl anebo nemohl, nejdříve však teprve po smrti nastupitelčině, ve výměnu pozůstávající v užívání zadní světnice a výměnu sypanou; že však jest proti tomu žalobce povinen podle svých sil při domácích hospodářských pracech hospodyní býti nápomocen. Soudu šlo především o posouzení otázky, zda byl žalobce v době synova úmrtí ve stavu nouze, takže nastala pro zemřelého syna zákonná povinnost alimentární podle § 154 obč. zák. Právní pojem »nouze« podle § 154 obč. zák. vymezil nejvyšší soud ve svých rozhodnutích čís. 4705 a 7635 sb. n. s. tak, že jest jí rozuměti stav, v němž se postiženému nedostává z vlastních prostředků slušné výživy; při tom se ovšem nevyžaduje, by rodiče neměli vůbec nic, neboť i tehdy jsou v nouzi, mají-li tak málo, že to nestačí na slušnou výživu, a nejsou s to bez podpory svých dětí ukójiti své životní potřeby. Aby řešení těchto otázek dostatečnou měrou bylo připraveno, nebylo potřebí zevrubně a do nejmenších podrobností zjišťovati výdělkové, majetkové a osobní poměry žalobce a jeho manželky, stačilo, byly-li poměry ty do té míry zjištěny, jak učinil první soud a jak jeho zjištění soudem druhé stolice byla převzata. Došel-li pak odvolací soud na podkladě těchto zjištění k úsudku, že žalobce měl v době synova úmrtí (rozhodnutí čís. 7635 sb. n. s.) vlastní prostředky k slušné výživě, posoudil rozhodné poměry žalobcovy správně a nepochybil, nepřipustiv žalobcem nabízený důkaz znalci z oboru hospodářského. Toho nebylo již proto zapotřebí, že žalobcova povinnost vypomáhati manželce v hospodářství tkvěla již v jeho závazku smluvním podle notářského spisu ze dne 31. ledna 1922. Znalce nebylo třeba slyšeti ani o další dovolatelem tvrzené okolnosti, že úmrtím syna pozbyl bezplatné pracovní síly a že tím utrpěl ztrátu nejméně 200 Kč měsíčně. Jest sice zjištěno, že žalobcův syn chodil na výdělek a odevzdával celý výdělek, v poslední době přes 5.000 Kč ročně, rodičům, tedy asi 410—430 Kč měsíčně, jest však také zjištěno, že žil a se stravoval u rodičů; byl tudíž jeho příspěvek na domácnost vlastně příspěvkem na vlastní výživu a nikoliv na výživu rodičů, a nemůže se žalobce domáhati náhrady škody úbytkem mě-

síčních 200 Kč již z tohoto důvodu (srovn. také rozhodnutí čís. 7635 sb. n. s.). Odvolací soud posoudil však věc i po stránce právní správně a není ani dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. opodstatněn. Nejvyšší soud obíral se poměrem § 1327 obč. zák. a § 1295 obč. zák. zevrubně v rozhodnutí čís. 9937 sb. n. s. a dospěl, přihlížeje i k obsahu judikatu bývalého vídeňského nejvyššího soudu čís. 189 (čís. 1162 sb. Nowakovy), k názoru, že ustanovením § 1327 obč. zák. neměla být odstraněna všeobecná zásada § 1295 obč. zák. v případě, nastane-li z poškození na těle smrt. Záleží na tom, jakou náhradu poškozený žádá, totiž zda žádá náhradu výdajů, či zda žádá náhradu toho, co mu smrtí jiné osoby ušlo. V souzeném případě žádá žalobce náhradu toho, co mu synovou smrtí ušlo. Jen tento případ jest řešiti a v tom směru platí předpis § 1327 obč. zák., jenž ustanovuje, co jest nahraditi pozůstalým. Tímto předpisem měl býti omezen okruh osob oprávněných požadovati náhradu škody, a to tak, že mohou náhradu požadovati jenom ti, o jichž výživu měl usmrcený pečovati podle zákona a že tím byly vyloučeny z tohoto okruhu jednak osoby, které neměly vůbec nárok na výživu proti zemřelému, třebaže jim tento skutečně příspěvky k výživě poskytoval; jednak také osoby, které měly proti usmrcenému nárok na výživu, ale jiný než ze zákona, tedy buď ze smlouvy neb z poslední vůle neb z jednatelství bez příkazu (Materialie strana 398). Jak právě řečeno, mají pozůstalí jen nárok na náhradu toho, co jim na výživě ze zákona ušlo; jest tedy podle § 1327 obč. zák. vyloučen nárok na náhradu za újmu, jež nastala pozůstalým osobám odpadnutím neplacené pracovní síly v domácnosti, ať již práce byly konány na podkladě smluvním, nebo dobrovolně z morálních podnětů (rozhodnutí čís. 970 sb. n. s.). Otec má proti synovi nárok na výživu ze zákona jen za předpokladu § 154 obč. zák., že se ocitl v nouzi. Ježto však žalobce — jak již vyloženo — v době synova úmrtí nebyl v nouzi podle § 154 obč. zák., neměl zemřelý syn zákonné povinnosti žalobce vydržovati. Jest tedy v tomto směru právní posouzení věci odvolacím soudem správné. Pokud dovolatel rozvádí tento dovolací důvod poukazem k tomu, že žalobní nárok neopírá jen o předpisy § 1327 obč. zák., nýbrž i o ustanovení §§ 1295, 1311 a 1319 obč. zák., přezírá, že se žalobou domáhá náhrady toho, co mu smrtí synovou ušlo, v kterémžto směru plnou měrou platí právě zmíněné omezení § 1327 obč. zák. co do obsahu a rozsahu nároku osobám pozůstalým příslušejícího. Není tudíž dovolání se těchto zákonných ustanovení v souzeném sporu přípádné.

Čís. 12125.

Vadnost řízení rozhodčího soudu bursovního, spočívající v tom, že rozhodčí soud bursovní použil dodatečného přednesu strany, nevyhověv návrhu druhé strany na opětne zahájení ústního jednání, lze uplatniti zmateční stížnosti podle čís. 4 čl. XXIII. uvoz. zák. k c. ř. s., nikoliv žalobou podle čl. XXV. uvoz. zák. k c. ř. s.

Při žalobě podle čl. XXV. uvoz. zák. k c. ř. s. není předmětem přezkumu řízení, nýbrž nález sám ve svém výroku a jest řešiti otázku, zda rozhodčí výrok sám se nepříčí donucujícím předpisům právním.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1932, Rv II 347/31.)